

Kirkjugarður

á Svínaryggi

Óli Jacobsen

olijacobsen@post.olivant.fo

Zacharias Heinesen:

Bíggjardrongurin, sum gjørdist stór-keypmaður í Havn

Seinast høvdu vit frásøgn um Caroline Heinesen. Hon liggur undir liðuni á manni sínum Zacharias, sum var bóndasonur úr Bø

Foreldrini hjá Zacharias vóru Sunneva og Heine Heinesen. Sunneva er jarðað í gamla kirkjugarði og er umrødd í hesi røð. Zacharias var borin til festið, men segði tað frá sær. Hann fór til sjós og varð eisini skiparalærdur. Hann sigldi í hvussu

1930-unum vóru sera vánaligar, so mangar handilsfyrirøkur máttu geva skarvin yvir, vísti tað seg, at Heinesen dugdi væl at handla og handilsfyrirøkan gekk væl.

Heinesen gjørdi nógv av at

liggja úti á redini fyri akker.

Onkur av jaktunum hevði motor, men vanliga nýttu tær segl og árar. Tað varð sagt, at hesin flutningur var góð inntøka hjá teimum, sum høvdu jaktirnar. Teir kundu fáa eini 50 oyru fyri hvørt kolli, jaktirnar fluttu í land. Tí var tað umráðandi

Zacharias teknaður av soninum William

Handilsfyrirøkan hjá Z.Heinesen frá 1928

Fiskafólk uppi á NABB. F.v. vinstru John hjá Tummas Juel, Olivia hjá Toft Óla, Valger hjá Rasmus í Funningstovu, Essa hjá Rubekki, Sanna hjá Íslendinginum, Annelin hjá Kvívíks Tummas, John hjá Poul á Kirkjuveg, Bina hjá Poul Johs. Anna á Hellu og Poul á Kirkjuvegi

er við Lalla Roohk hjá Jens Mohr. Hann giftist so við Caroline, og tók við handlinum hjá pápa hennara Andreas William Restorff. Frá 1898 hevði hann handilin í Bringsnagøtu og flutti í 1928 yvir í Vágshotn, har handilin hjá gamla Restorff hevði verið. Hesi húsini vórðu nútímansgjørd millum annað við sentralhita, sum svágur Zacharias, Nyholm Debes, stóð fyri. Her hevði Zacharias matvøruhandil og manufakturfabrik.

Keypti eisini skip

Hóast tíðirnar í 1920-unum og

ferðast í útlandum at keypa inn til handilin í Vágshotni. Heim afturkomin var tað vanligt, at hann hevði eitt stórt uppboð ella auktið, sum Tom Nicolaisen var vanur at standa fyri. Auktið hjá Tom var partur av undirhaldinum tá í tíðini. Tom var sera hittinorðaður og skemtingarsamur maður og kundi hann fáa fólk til at keypa og bjóða tað mest ótrúliga.

Lossijaktir við akkord

Heinesen átti tvær lossijaktir „Fram“ og „William“, sum millum aðrar Martin Dam og Emil Veyhe, vóru vanir at sigla við, tá ongin bryggja var í Havn tey fyrstu árin. Tá máttu skipini, sum komu úr útlandum,

at verða fyrstur og fáa øll tey smáu kollini, sum góvu líka so nógv sum tey størru.

Keypti skip

Seinast í 1920-unum setti Zacharias á stovn P/f NABB saman við Christian Holm Jacobsen, Dánjal Jacob Jacobsen, Jens av Reyni og vist eisini Valdemar Lützen, Peter Jensen, meiaristi og øðrum. Í 1927 keyptu teir skonnartina Martu frá Palla á Mýru á Tvøroyri. Hon var mett at taka 1.200 til 1.400 skipund, og var skipið sostatt bæði stórt og rúmligt. Marta gjørdi sína seinastu ferð úr Føroyum til Hull við fiski, tá farið var av Havnini seinnapart á degi 9. oktober 1929. Hon legði

Caroline og Zachariasen Heinesen liggja undir liðini á soninum Heina. Hann doyði í Vancouver vestast í Canada í 1927. Tá fór Zacharias allan henda langa teinin eftir líkinum, og Heini varð jarðaður hálvan mánaða eftir, at hann doyði

beinini, tá ið hon fekk ein sjógv við Fair Isle millum Hetland og Orkney. Johan Christiansen, skipari, doyði ta ferðina

Felagið NABB hevði keypt fiskastykki frá Vilhelm Poulsen, "Polla Vilhelm," uppi á Hálasi, har ítróttarhøllin stendur í dag. Her var stórt fiskapláss, har teir turkaðu fisk til útflutnings frá skipum teir áttu t.d. "Thurid" og "Normanner" við ávikavist Tummas í Hanussarstovu í Skálavík og Lassa Johansen á Strøndum sum skiparum. Teir lögdu nógv fisk upp her í Havn.

Dugdi væl við fólk

Heinesen dugdi væl at fara við bæði skiparum og manning, og vóru tí skipini altíð vælirøkt og útgjørd. Tey høvdu mest sum altíð somu manning úr Sandoynni og norðan úr Vík.

Skipini fóru tíðliga av stað og komu tíðliga heimaftur av Suðurlandinum. Fiskurin varð koyrdur niðan á Hálasi at turka, soleiðis at teir altíð sluppu tíðliga av við sín góða fisk.

Hetta gav nógv arbeiði til tey, sum arbeiddu í fiskinum og til teir, sum vóru við skipunum. Hetta kom væl við hjá handilsfyrirøkuni hjá Heinesen, sum reiddi skipini út. Tey, sum arbeiddu í fiskinum, keyptu alt, sum tey skuldu nýta frá handlinum.

Tá ið borgarakríggið í Spaniu og seinni heimsbardagi tóku seg upp í 30-unum minkaði eftirspurningurin av klippfiski burtur í onki. Tá varð felagið NABB avtikið, og skipini "Turid" og "Normanner" vórðu seld til Íslands. Fyrst í februar mánað 1952 sigldi Normanner á land og sakk við Orknøyar.

Í mars mánað 1943 keypti P/f Vágshotnur við Zacharias Heinesen sluppina "Isabellu" frá T.F. Thomsen á Tvøroyri.

Ætlanin var, at hon skuldi sigla við ísfiski úr Íslandi til Onglands, eins og tær føroysku sluppirnar gjørdur undir seinna heimsbardaga. Men skipið fekk slíkan skaða á ferðini til Havnar, at tað kom ikki í drift.

Seinni gjørdist skipið til Álaker hjá Kjartani Mohr, og førði tað manga lastina av fiski til Føroyar.

Tá ið fyrsta "Tjaldur" hjá P/F Skipafelagnum Føroyar varð keypt til Føroyar seinast í 1920 setti Heinesen pening í hetta skip og var hann í fleiri ár nevndarlimur í felagnum. Tá ið hann fall frá, kom sonurin William at sita í nevnd Skipafelagsins.

Johan Restorff Jacobsen kann minnst Heinesen sum ein eldri mann, har hann sat á skrivstovu síni, sum var hvítmálað við myndum á bróstinum. Í handlinum arbeiddi eisini pápi Johan, sum seinni tók yvir tann partin av virkseminum hjá Heinesen, sum í dag er hjá Andreas í Vágshotni.

Tey seinastu árin var Zacharias sjúkligur og mátti tí koyrast millum handilin og heimið við Tinghúsvegin.

Kjartan Bentsen, sum starvaðist í Vágshotni um hetta mundi, var vanur at koyra Heinesen aftur og fram.

Zacharias Heinesen doyði so í 1944. Sonur hansara William tók við leiðsluni eftir pápan. Men hann var kanska ikki eins góður "kapitalistur" sum hann var rithøvundur og alt annað, hann var.

Fyrirøkan varð fyrst umskipað til eitt partafelag, men í 1953 fór hon á húsagang. Tá var eisini kreppa í Føroyum.

Tá kom Valdemar Lützen at yvirtaka tann part av fyrirøkuni, sum í dag er Miðlahúsið, meðan systirsonur Carolinu, Andreas Restorff Jacobsen, kom at yvirtaka og framvegis hava handilin beint við síðuna av. Hesin handil er seinasta minni um handilsvirksemið hjá gamla Restorff, sum byrjaði í 1856, og sum framvegis er í ættini.

Inni í hesum handli eru áhuga-verd minni um ta gomlu tíðina. Millum annað er ein rútur við undirskriftum hjá nógvum av teimum, sum hava vitjað inn í handilin.

Kelda: Johan Restorff Jacobsen

Í komandi parti

verður greitt frá Jónu Joensen, sum doyði sum smágenta. Mamma hennara varð koyrd sum lærari, tí hon gjørdist baptist.